

**Zpráva o činnosti národní korespondentky pro genocidu, zločiny proti lidskosti, válečné zločiny a ostatní trestné činy, které se nepromlčují,
za rok 2021**

JUDr. Anna Richterová, Ph.D.

V Brně dne 15. února 2022
1 SPR 51/2022

V oblasti spadající pod **činnost národní korespondentky pro genocidu, zločiny proti lidskosti, válečné zločiny a ostatní trestné činy, které se nepromlčují**, v roce 2021 v České republice nedošlo k zaznamenání žádné skutečnosti, která by mohla vést k zahájení úkonů trestního řízení pro některý z trestných činů podle mezinárodního práva. Přesto je opětovně nutné zdůraznit, že dochází k výraznému překrývání oblasti boje proti terorismu, mezinárodního humanitárního práva a mezinárodního trestního práva. Nejaktuálněji je toto zřejmé při trestně právním postihu zahraničních bojovníků, kteří se účastní či účastnili bojů na Ukrajině. V České republice jsou tyto osoby trestně stíhány na základě protiteroristické legislativy a ukládané tresty značně převyšují tresty ukládané zahraničním bojovníkům v zahraničí. Stále platí, že v rámci Evropy je přístup k trestněprávnímu postihu zahraničních bojovníků nejednotný, kdy některé státy však vedou trestní stíhání těchto osob pro válečné zločiny (např. Rakousko, Francie).

Pravidelně se účastním zasedání Evropské sítě kontaktních bodů pro vyšetřování osob odpovědných za genocidu, zločiny proti lidskosti a válečné zločiny v Den Haag, Nizozemí. První zasedání ve dnech 24. - 25. 3. 2021 se vzhledem k trvající epidemiologické situaci konalo prostřednictvím videokonference. Hlavním tématem bylo použití chemických zbraní v konfliktech. Druhé zasedání se konalo v hybridní formě. Hlavním tématem byla spolupráce národních orgánů s vyšetřovacími úřady – UNITAD (Sýrie), IIIMM (Sýrii), IIMM (Myanmar). Přesto pozornost vyvolaly rovněž nepokoje v Bělorusku.

V souvislosti s událostmi v Bělorusku jsou rámci Evropské unie zaznamenány trestní oznámení zejména pro zločiny mučení, jejichž vyšetřování lze vést i mimo území Běloruska na základě univerzální jurisdikce. Některé státy přijaly opatření k zahájení k tzv. strukturovaným vyšetřováním (např. Litva). Obdobná trestní oznámení směřují i do České republiky.